

FÖR VÄSTERBOTTENS BÄSTA

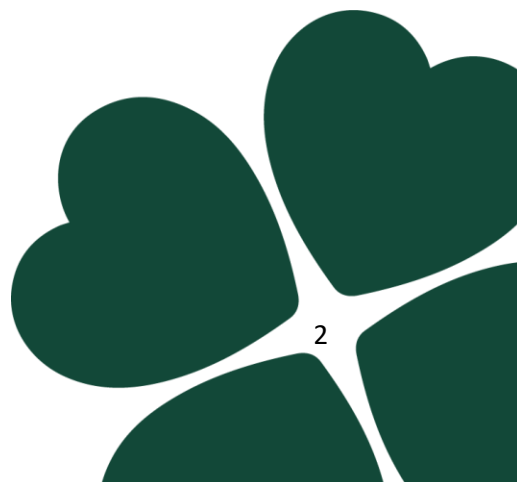
VALPLATTFORM 2022

LÄTTLÄST

Centerpartiet

VÄSTERBOTTEN

Innehåll

INLEDNING.....	4
EN MEDMÄNSKLIG VÅRD FÖR VÄSTERBOTTENS BÄSTA	6
KRAFTTAG MOT DEN PSYKISKA OHÄLSAN	7
TILLGÄNGLIG VÅRD	7
ÖKAD VALFRIHET MED PATIENTEN I FOKUS.....	10
VÄSTERBOTTENS SJUKVÅRD I FRAMKANT	10
REGIONAL UTVECKLING	12
UTVECKLING I HELA LÄNET.....	12
INFRASTRUKTUR.....	13
HÅLLBAR TILLVÄXT	14
VÄSTERBOTTEN SOM SPJUTSPETS	15
DEMOKRATI OCH MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER.....	18
MIGRATION OCH INTEGRATION.....	18
SVERIGES LIVSMEDELSFÖRSÖRJNING.....	19
ETT GOTT LIV I HELA VÄSTERBOTTEN	21
För kännedom	22
Kontaktuppgifter.....	23

INLEDNING

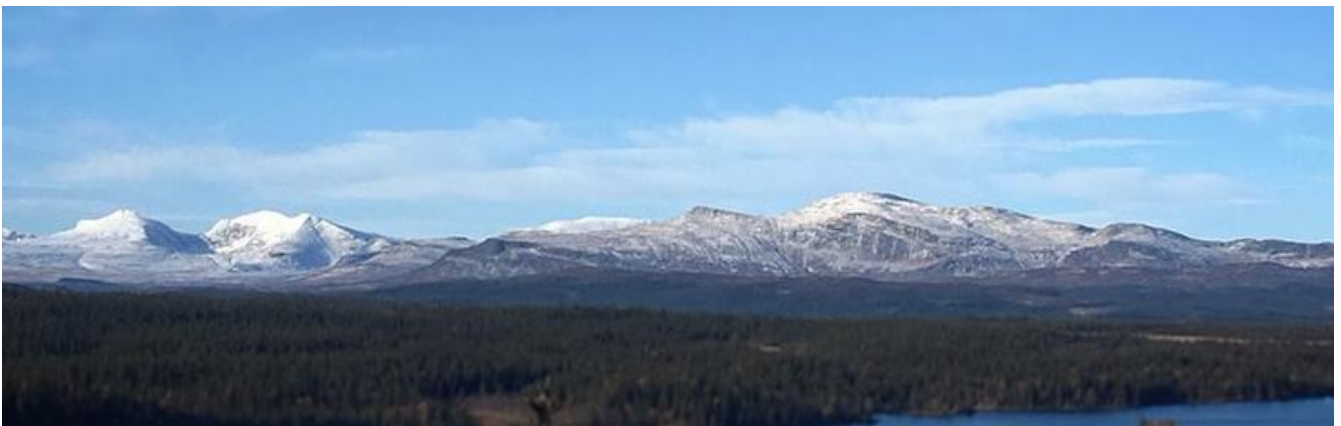
Centerpartiet i Västerbotten vill att du ska kunna bestämma över ditt eget liv, ha ett fungerande liv och ha en bra framtid var du än vill bo i Västerbotten.

Centerpartiet i Västerbotten tycker att det är viktigast att politiken jobbar med att människor ska hålla sig friska genom livet.

Centerpartiet i Västerbotten tycker att det är bra att det finns olika människor i Västerbotten; unga och äldre, människor som nyss har flyttat hit och människor som har bott här länge.

Centerpartiet i Västerbotten tycker att Socialdemokraterna, som är det parti som bestämmer över vården i Västerbotten, inte har gjort ett tillräckligt bra jobb genom de mer än 40 år som Socialdemokraterna har styrt över vården i Västerbotten. I Västerbotten är det problem i förlossningsvården, vårdpersonal har inte tillräckligt bra arbetsvillkor, köerna till sjukvården är för långa och utvecklingen går för sakta.

Centerpartiet i Västerbotten är tydliga med att det måste vara politikens ansvar att ta svåra beslut och stå för de beslut man tar.

Många människor flyttar till Västerbotten just nu. Det byggs både lokaler för företag och bostäder i en väldigt snabb takt.

Många företag satsar nu pengar i norra Sverige, särskilt företag som jobbar för att hitta smarta lösningar för att minska den negativa påverkan som vi människor har på klimatet. Under kommande år kan det bli runt 1070 miljarder kronor totalt. Att fler företag startar upp sina verksamheter här innebär att många fler människor flyttar hit för att jobba och tar också med sig sina familjer hit. När vi blir fler människor måste vården fungera bra. Region Västerbotten som är arbetsgivare till väldigt mycket vårdpersonal i Västerbotten måste bli bättre på att hitta utbildad personal och bättre på att behålla den personal som finns idag.

Politikerna behöver se till att medborgare, företag och människor som driver företag har vad de behöver för att kunna planera sin framtid på ett bra sätt.

Centerpartiet tycker att hela Västerbotten behövs och vill därför att politikerna i Region Västerbotten ska landsbygdssäkra sina beslut. Landsbygdssäkring innebär att politiker måste fundera över hur beslut man fattar kommer att påverka landsbygd och glesbygd. Politiska beslut får ofta andra konsekvenser för landsbygden än för tätorten. Inte minst de glesaste kommunerna kan drabbas negativt. Därför är det viktigt att landsbygdssäkra beslut.

Region Västerbotten är arbetsgivare till nästan 11 000 människor, de flesta är vårdpersonal. Centerpartiet vill se att beslut och ansvar läggs på rätt nivå, där medarbetare får mer inflytande och större möjligheter att påverka sitt arbete. Centerpartiet vill att Region Västerbotten ska styras utifrån att man har tillit till alla sina medarbetare och låter personalen fatta många beslut själva, eftersom personal oftast vet mer om hur deras arbete bör fungera.

Region Västerbotten har ansvaret för att arbetsmiljön är bra och bör ta detta på mycket stort allvar. En bra arbetsmiljö med rimliga arbetsvillkor är grunden för att människor ska vilja jobba för Regionen. Tyvärr finns det idag en tystnadskultur som innebär att personal har svårt att lita på sina medarbetare och chefer, vissa är rädda för att säga vad man tycker om arbetsgivaren eller arbetssättet. Centerpartiet erbjuder ett politiskt ledarskap som har tilltro till sina medarbetare och kan ta ansvaret som arbetsgivare utan rädsla för kritik.

EN MEDMÄNSKLIG VÅRD FÖR VÄSTERBOTTENS BÄSTA

Det svåraste och viktigaste för hälso- och sjukvården nu är att ställa om till en vård som finns närmare människor. Målet som hela Sveriges hälso- och sjukvård har, är att ställa om till att utgå ifrån vad som är bäst för den enskilda människan. Så har inte sjukvården varit organiserad förut, och därför är det en stor omställning.

Centerpartiet vill:

- ❁ Att vården ska vara tillgänglig och av hög kvalitet i hela Västerbotten
- ❁ Korta köerna i sjukvården och låta fler få träffa samma läkare varje gång
- ❁ Att det ska finnas hälsocentraler som privata företag driver så att du som patient får välja vart du vill söka vård

Vid hälsocentraler och sjukstugor sker mer än 75 % av hälso- och sjukvårdens alla möten med patienter. Dessa hälsocentraler och sjukstugor brukar kallas primärvård.

För att statusen för primärvården i Västerbotten ska höjas, så att fler vill jobba inom primärvården, så behöver politikerna i Region Västerbotten besluta om tydligare uppdrag som alltid utgår ifrån patientens bästa. Västerbottningarna lever olika liv och har olika behov då det gäller hälso- och sjukvården. Därför är det nödvändigt att öppettider på hälsocentralerna kan bli längre och att västerbottningarna får fler möjligheter att söka vård digitalt. Det kan vara effektivt för vissa patienter att kunna läsa av sina egna värden med digitala verktyg som kopplas ihop med hälsocentralerna. På det sättet blir vården närmare och framtidens personal och pengar kan användas mer effektivt för att räcka till alla.

Tandvården i Region Västerbotten har brist på personal. Det är stora skillnader mellan kommunerna om man har tillgång till tandläkare och tandhygienister eller inte. Fler behöver utbildas till tandvårdsyrken. Centerpartiet vill att tandvården ska ingå i statens och regionernas satsningar för att utbilda mer vårdpersonal. Centerpartiet vill förbättra den förebyggande tandvården för äldre, sjuka och personer med funktionsnedsättning.

KRAFTTAG MOT DEN PSYKISKA OHÄLSAN

Den psykiska ohälsan har ökat väldigt mycket de senaste årtiondena. Det är svårare att få tid till den psykiatriska vården i Västerbotten jämfört med resten av Sverige. Väntetiderna till Barn- och Ungdomspsykiatri (BUP) är fortfarande allt för långa. Centerpartiet tycker att de olika verksamheterna som hanterar barn och ungas psykiska hälsa behöver arbeta tillsammans i en samlad barn- och ungdomshälsa. Det är även viktigt att hälsocentralerna är den första platsen som personer med psykisk ohälsa söker sig till så att vården bara har en samlad punkt för dessa patienter.

Centerpartiet arbetar för att korta köerna till barn- och ungdomspsykiatri.

Centerpartiet vill jobba för att Specialistpsykiatri i Södra Lappland ska bli bättre. Idag ska en sjuksköterska sköta om patienter i tre kommuner, vilket inte är en bra lösning.

Ofrivillig ensamhet ökar risken för psykisk ohälsa och depression. Region Västerbotten behöver bli bättre på att fånga upp psykisk ohälsa som kommer ur ofrivillig ensamhet. I Västerbotten behöver vi fler mötesplatser dit man som ensam kan söka sig för att umgås med människor. Daglig verksamhet för äldre finns på många ställen och det är viktigt att de fortsätter att utvecklas, i hela länet.

Centerpartiet oroas av att allt fler unga drabbas av ätstörningar. Pandemin har gjort att många unga personer mår psykiskt sämre än tidigare. Centerpartiet vill att Region Västerbotten fokuserar på tidiga insatser för att undvika att personer blir sjuka.

TILLGÄNGLIG VÅRD

Det är viktigt att det är tryggt att leva och arbeta i hela Västerbotten. För att det ska vara så behövs en bra vård i alla länets kommuner. Därför är det viktigt att regionen behåller sina tre akutsjukhus och har Hälsocentraler/sjukstugor i alla kommuner. Centerpartiet jobbar för ett bättre samarbete mellan kommunerna och Region Västerbotten.

För att förbättra vården i Sverige har regeringen beställt en utredning med förslag på hur vårdssystemet kan förändras. Utredningen har fått namnet God och Nära vård och då syftar man till att patienten måste vara i centrum för sin egen vård. Vården måste finnas nära patienten och vara av god kvalitet. Centerpartiet i Västerbotten tycker att ett uppenbart steg till mer god och nära vård är de mobila teamen. De mobila teamen är små arbetslag med olika yrkesgrupper inom vården som åker ut till patienter vid särskilda behov.

De mobila teamen har varit en stor del av lösningen under pandemin då man kunnat hålla människor från att behöva sjukhusvård och därför skapat lite mer utrymme för vårdpersonalen på sjukhusen att arbeta med de svårast sjuka. Samtidigt har dessa team gett en god vård för de människor som annars kanske behövt bli inlagda på sjukhus. I framtiden kommer vi att behöva Öppenvårdsteam, en typ av generella team med bred kunskap och möjlighet att åka ut till fler människor. Under tiden behöver vi värna om de team som finns.

Jämfört med andra regioner i Sverige har Region Västerbotten stora problem med att uppfylla vårdgarantin. Enligt vårdgarantin ska patienten få kontakt med primärvården samma dag och få en medicinsk bedömning inom 3 dagar. Som patient ska man också få ett första besök i den specialiserade vården inom 90 dagar och därefter få komma till operation/åtgärd inom 90 dagar. För att Region Västerbotten ska bli bättre på att följa vårdgarantin behöver många saker bli bättre. Ett första steg är att Region Västerbotten ger primärvården mer pengar och möjlighet att anställa fler. Det är viktigt med ett fungerande arbetslag runt patienten. Patienten behöver kunna följa och påverka sin egen vård på ett bättre sätt. Dessutom vill Centerpartiet att Region Västerbotten ska prioritera den vård som fokuserar på att förebygga sjukdomar.

Regionen har hög kvalitet i förlossningsvården men svårt att anställa rätt utbildad personal delvis på grund av dåliga arbetsförhållanden. Det är mycket viktigt att regionen kan behålla personal med rätt utbildning i hela länet. Lycksele BB har varit tvungna att stänga några gånger när personalbristen blivit för stor och därför tycker Centerpartiet att det är otroligt viktigt att Region Västerbotten nu jobbar intensivt för att kunna behålla förlossningsvård vid alla tre sjukhus i Västerbotten. Centerpartiet vill att Region Västerbotten löser de brister som finns, arbetar för att anställa utbildad personal, utvecklar bättre arbetsförhållanden och ser till att regionen har en god arbetsmiljö för våra medarbetare.

VÄSTERBOTTEN SKA HA SVERIGES BÄSTA
FÖRLOSSNINGSVÅRD

Centerpartiet vill att Region Västerbotten ska ha Sveriges bästa förlossningsvård. För detta krävs det att regionen skapar en bättre arbetsmiljö och fokuserar mer på att sätta rimliga löner. Regionen behöver också högre grundbemanning över hela året, vilket innebär att vissa yrkesgrupper inom vården skulle kunna få fler kollegor och därför jobba färre timmar under stora delar av året, för att orka med ett högre tryck under sommarmånaderna. Regionen behöver planera för att bemanningen under sommaren ska vara hållbar, år efter år. Det är viktigt att regionen har lokaler som fungerar bra för det arbete som ska utföras.

REGION VÄSTERBOTTEN
MÅSTE ANSTÄLLA
TILLRÄCKLIGT MED
VÅRDPERSONAL.

Det är nödvändigt att det blir enklare för dem som vill utbilda sig till förlossningspersonal att göra det i Västerbotten. På så sätt finns större möjligheter att de som utbildat sig stannar kvar i Västerbotten och väljer att jobba för Region Västerbotten. Nationellt driver Centerpartiet på för en bättre förlossningsvård i hela Sverige genom bättre arbetsvillkor, högre löner för barnmorskor och bättre tillgång till stöd efter förlossning.

Det är viktigt att Region Västerbotten ser till att ha tillräckligt med vårdpersonal anställda. För att det ska bli så måste regionen jobba aktivt med det. Om vi får en trygg situation med tillräckligt mycket vårdpersonal kan vi också öppna upp fler vårdplatser på våra sjukhus, förenkla kontakten med vården och korta vårdköerna.

Samhällsrum finns i Adak, Ammarnäs, Bastuträsk, Fredrika, Gunnarn, Risbäck, Saxnäs och Slussfors. Dessa är en del av regionens förebyggande arbete och en del i arbetet med God och nära vård. Lokaler på dessa orter har fått ett basutbud av teknik. Där kan medborgarna själva mäta sitt blodtryck, vikt och puls. I framtiden kommer antalet typer av provtagningar att bli fler. Vårdpersonal besöker regelbundet dessa samhällsrum och läser av värdena. Om något värde verkar konstigt så gör personalen det som behövs för patienten. Centerpartiet vill att samhällsrummen ska få vara kvar och bli fler.

Ambulansens organisation i Region Västerbotten är under hård press och har länge fått för lite pengar i förhållande till vad de ska göra. Region Västerbotten tog över ambulansverksamheten i Vindelns, Vilhelmina och Storuman från att de varit drivna av privata företag till att nu drivas av Region Västerbotten. Detta har gjort att det blivit dyrare att driva och fler ur personalen har slutat, därför måste man nu hyra personal till större del än vad man gjort tidigare. Centerpartiet vill att ambulansen och deras arbete ska ligga närmare sjukstugorna i inlandskommunerna i Västerbotten. På det sättet kan all vårdpersonal utgå från samma lokaler och dela de anställdas tid mellan sjukstugorna och ambulansen. Då blir det lättare att planera arbetstid och fler ur personalen får möjlighet att utvecklas i sitt arbete.

ÖKAD VALFRIHET MED PATIENTEN I FOKUS

Vårdköer är en form av väntelista som skapas då vården inte kan ta emot alla patienter som söker vård, detta är inte bra varken för patienter eller vårdpersonal. För att korta vårdköerna tycker Centerpartiet att det är bra om fler får möjlighet att hjälpa till med att utföra vården, med det menas företag som utför vård. Idag finns väldigt få vårdföretag i Västerbotten men i stora delar av världen är vårdföretagen det som krävs för att alla som behöver ska få vård. Centerpartiet vill ha större krav på att kvaliteten blir bra, och en bättre kontroll av vården för både regionens egen vård och vårdföretagare.

För att de förslag som kommit från utredningen kring God och Nära vård ska ge effekt behöver patienterna få möjlighet att delta mer i sin egen vårdplanering. En del i att bygga en ny struktur i vården som utgår från patienten innehåller ett så kallat patientkontrakt. Detta består av flera delar som ska göra att patienten och vården förstår varandra bättre och att ansvaret delas mellan dem. Patientkontrakt har uppstått för att göra patienten mer involverad i planeringen kring sin egen vård, och för att få till ett bättre samarbete mellan alla som deltar i olika delar kring patientens vård.

VÄSTERBOTTENS SJUKVÅRD I FRAMKANT

Forskningen och utvecklingen av nya mediciner och teknisk utrustning går väldigt fort. Det kommer hela tiden ny kunskap kring medicinteknik och läkemedel som för bara några år sedan var okända. Digitaliseringen är ett verktyg som kompletterar utrustning och läkemedel. Rätt använd kan digitala lösningar ge den nära vård som Centerpartiet jobbar för. Region Västerbotten är en av fem regioner i Sverige som har ett undervisningssjukhus. Där utbildas vårdpersonal i de flesta yrkesgrupperna. I Västerbotten är Norrlands Universitetssjukhus i Umeå ett sådant sjukhus. Det är viktigt att forskning och utbildning finns där för att driva forskningen framåt och utbilda fler i vården.

Glesbygdsmedicinskt centrum i Södra Lappland har under lång tid varit ledande när det gäller forskning och nya lösningar för att lösa hälso- och sjukvård i glesbygden. Den kunskapen tycker Centerpartiet att vi ska ta vara på och fortsätta utveckla.

CENTERPARTIET I VÄSTERBOTTEN VILL ATT:

- Västerbotten ska ha Sveriges bästa förlossningsvård
- Västerbotten ska ha God och nära vård i hela länet
- Ambulans ska komma inom rimlig tid i hela länet
- Det ska finnas tillgänglig tandvård i hela länet
- Det ska finnas möjlighet att söka upp äldre för att ge nödvändig tandvård
- Samverkan ska bli bättre mellan regionen och kommuner för tillgång till medicinskt ansvarig läkare vid särskilda boenden och äldre-/trygghetsboenden i varje kommun
- Screening inom cancervården ska inte ha några övre åldersgränser
- Samhällsrummen ska fortsätta att utvecklas som en viktig del för den nära vården
- Utvecklingen av digitala möjligheter till kontakt med vården ska skyndas på
- Samverkan ska bli bättre mellan region, kommuner och andra aktörer
- Forskning ska bedrivas vid alla tre sjukhus i Umeå, Skellefteå och Lycksele
- Patienten ska få träffa samma sjuksköterska eller läkare vid varje besök i vården
- Geriatrisk kompetens ska finnas på varje hälsocentral (GVC)
- Det ska bli lättare att söka vård på andra tider än kontorstider på vardagar
- De mobila team som finns idag ska få bättre möjligheter att göra sitt jobb, och nya team ska utvecklas där det finns behov
- Region Västerbotten ska ha bättre förebyggande arbete mot självmord och en fungerande vård för personer med missbruk
- Det ska vara bättre samarbete mellan socialtjänst, skolhälsovård, primärvård och BUP (Barn- och Ungdomspsykiatri)
- Köerna till BUP (Barn- och Ungdomspsykiatri) ska bli mycket kortare
- Familjecentral och ungdomsmottagning ska finnas vid alla hälsocentraler och sjukstugor
- Region Västerbotten ska ha mer insatser för att bekämpa mäns våld mot kvinnor
- Region Västerbotten ska stötta kvinnojourer och samarbeta för att det ska finnas kvinnojourer i hela länet
- Det ska finnas sätt att arbeta bort hedersrelaterat våld och förtryck, och skydd för de som utsätts
- Tidsbokning/kontakt med sjukvården ska förenklas
- Fler företag ska kunna arbeta inom vården
- Patientkontrakt ska finnas och användas för att patienten ska ha möjlighet att påverka sin egen vård
- Region Västerbotten ska ha hög kvalitet på sjukhusvården
- Region Västerbotten ska anställa tillräckligt med fast personal i vården
- Region Västerbotten ska göra mer för att det ska finnas förebyggande vård och vård som gör att människor är friska längre

REGIONAL UTVECKLING

Centerpartiet vill att Region Västerbotten ska bli bättre på att värna om hela länet. För att det ska bli mer jämlikt behöver Region Västerbotten bli bättre på att hantera skillnaderna i villkor och möjligheter i olika delar av länet. Många företag som arbetar med att ställa om till ett fossilfritt samhälle startar nu upp sina verksamheter i norra Sverige. Med dessa kommer ett större behov av många olika saker; bland annat bostäder, vägar, bussar, skolor med mera.

För att alla delar av Västerbotten ska vara lätta att nå behövs en väl fungerande kollektivtrafik, såsom bussar och tåg. Centerpartiet arbetar för att kollektivtrafiken ska bli bättre och att trafiken använder sig av fossilfria bränslen. För att fler ska kunna resa på detta sätt behöver det gå fler bussar och tåg och det behöver också vara bekvämt att resa. Centerpartiet vill göra det möjligt att bo, leva och arbeta i hela länet och arbetar därför för att planeringen av resten av samhället ska fungera tillsammans med planeringen av trafiken.

UTVECKLING I HELA LÄNET

För Centerpartiet är det viktigt att fokusera på jobb och utveckling. Det är politikernas roll att ge goda, långsiktiga och förutsägbara villkor för företag och företagare. Det är den viktigaste uppgiften för den del av organisationen Region Västerbotten som hanterar regional utveckling. De pengar som sätts av till regional utveckling behöver fördelas så att alla delar i länet kan ta del av pengarna. Det är viktigt att även nordiska samarbeten och EU-samarbeten gäller i hela länet. Centerpartiet tycker att det är viktigt att samarbeta mellan regionen och kommunernas näringslivskontor, för att det blir mer effektivt.

Det är en utmaning för våra företag och offentliga verksamheter att både på kort och lång sikt kunna anställa tillräckligt många medarbetare som har rätt utbildning och erfarenhet.

Det är viktigt med samarbete mellan företagen, kommunerna och utbildare för att klara att anställa tillräckligt många med rätt utbildning.

Centerpartiet tycker att det behövs fler distansutbildningar, fler vuxenutbildningar och fler yrkeshögskoleutbildningar. Det ska inte vara så att kvinnor helst tar jobb där det mest jobbar kvinnor och att män tar jobb där det mest jobbar män. Den typen av könssegregering på arbetsmarknaden måste få ett slut och regionen behöver kunna locka fler att vilja bo och arbeta i hela Västerbotten.

Centerpartiet vill visa hur viktigt det är med utbildning och att unga personer når så höga betyg som möjligt. För en positiv utveckling i Västerbotten krävs det att Region Västerbotten samarbetar med gymnasieutbildningar och vuxenutbildningar och även utbildningar som fokuserar på behovet av medarbetare på arbetsmarknaden. I Region Västerbotten finns stora behov av personal i många branscher. Centerpartiet tycker att yrkesprogrammen ska vara av hög kvalitet och skapas tillsammans med företagen. Kopplingen mellan utbildningar och arbetsmarknaden måste bli bättre, oavsett om eleverna läser ett teoretiskt eller praktiskt program. Det är fler och fler som vill ha nya lösningar för sin utbildning, till exempel distansutbildning. Det ska också vara lätt att byta karriär även senare i livet och vuxenutbildningar är viktiga för detta. Centerpartiet vill att vuxenutbildningar gör det lätt för människor att läsa upp sina betyg för att sedan kunna söka till yrkeshögskola och högskola. Det ska även vara lättare att fylla på sina studier eller satsa på yrkesinriktade utbildningar senare i livet. Det ska också finnas möjligheter till högre utbildning av god kvalitet. Det ökar människors möjligheter till jobb samtidigt som det är bra för företagen och tryggheten i samhället.

INFRASTRUKTUR

För att Västerbotten ska bli jämlikt och fungera bra för alla i hela länet så behöver infrastrukturen fungera, det vill säga vägar, järnvägar och bredband. Det finns fortfarande problem i bredbandet och mobilnätet som behöver lösas. Centerpartiet vill att alla i Västerbotten ska ha tillgång till snabbt bredband i hemmet och på arbetet. Det ska också finnas stabila mobila tjänster av god kvalitet. Det betyder att uppkopplingen ska vara så stabil och av sådan kvalitet att användaren inte upplever begränsningar i sin användning genom avbrott eller liknande. Detta gäller för platser där människor och företag normalt lever och arbetar, exempelvis kring fritidshus, i friluftsområden och längs vägar och räls.

Vägarna är i stort behov av att repareras, kanske främst de små vägarna och de enskilda vägarna som olika vägföreningar ansvarar för och som mycket tung trafik kör på. Dessa små vägar är viktiga för en trygg och fungerande samhällsservice. Standarden på de små vägarna är en viktig del som ska fungera för att människor ska kunna leva, bo och arbeta i hela Västerbotten. De små vägarna är också viktiga för att koppla ihop de större vägarna för transporter som går mellan inlandet och kusten för att förse industrierna med det material som de behöver. Satsningar på järnvägen är viktiga, både nya sträckor och sträckor som redan finns men som behöver repareras och underhållas. Detta är viktigt ur miljösynpunkt. Norrbotniabanan är en viktig länk i infrastrukturen som kommer att knyta samman norra Sveriges kustland.

HÅLLBAR TILLVÄXT

Västerbotten behöver fler växande företag som jobbar med klimatsmarta och hållbara lösningar. Det klimatsmarta företagandet har goda möjligheter att starta och driva sin verksamhet i Västerbotten. När Västerbotten som län ska ställa om till ett fossilfritt samhälle krävs det att Västerbottens beslutsfattare ger bra möjligheter för att nya och spännande klimatlösningar kan växa fram hos våra företagare. För att Västerbotten ska kunna fortsätta växa så måste dessa företagare också få möjligheter att ha sin tillverkning i Västerbotten, i den mån det är lämpligt. Västerbotten har stora naturresurser i form av skog och åkermark där förnybar energi kan utvinnas, det skulle kunna vara en viktig del i ett hållbart samhälle.

I Västerbotten produceras inte tillräckligt mycket mat för att vi i länet ska kunna vara självförsörjande, vilket innebär att vårt län är beroende av att köpa in mat från andra ställen i Sverige men också från andra länder. Pandemin och kriget i Ukraina är bara ytterligare bevis på hur viktigt det är att vi kan försörja oss själva. Landsbygderna i Västerbotten är otroligt viktiga för hela samhället eftersom de företag som producerar vår mat finns på landsbygderna. Dessa företag behöver ha goda villkor för att kunna fortsätta att producera mat, skapa nya jobb och vara med och bygga en hållbar utveckling i Västerbotten. Detta är viktiga delar för att uppfylla de mål som finns i den livsmedelsstrategi som Region Västerbotten har beslutat om.

Landsbygderna i Västerbotten är otroligt viktiga för hela samhället.

Turismföretagandet i Västerbotten har drabbats hårt av Covid-19 pandemin. Region Västerbotten har möjlighet att hjälpa företagare att återuppbygga och utveckla sina företag, delvis genom att stötta med pengar men också med kunskap och analys. Centerpartiet vill att Region Västerbotten tar ett större ansvar genom att stötta och samarbeta med turismföretagare i länet.

Region Västerbotten ansvarar för arbetet som rör regional utveckling och för att samarbeta med kommuner och företag. Regionen ska ha en samordnande funktion. Med det menas att Region Västerbotten tar ansvar för utbytet av information mellan regionen, kommunerna och företagen. Centerpartiet jobbar för ett välfungerande, rikt och varierat kulturliv. Det är nödvändigt när Västerbotten växer och även viktigt för att utvecklingen av civilsamhället ska vara hållbart i längden. Centerpartiet tycker att civilsamhället och föreningslivet är väldigt viktiga i utvecklingen av Västerbotten.

Centerpartiet vill att mer av de skattepengar som staten tar in från sol-, vind- och vattenkraftanläggningar, ska gå tillbaka till de områden som producerar elen. På så sätt kan fler vara med och delta i omställningen till mer klimatsmart elproduktion. Det skulle också göra det lättare för kommuner och regioner att använda pengarna till utveckling av området.

Idag har delar av Västerbotten ett elnät som inte klarar särskilt stor överföring av el. Detta hindrar företag som behöver stora mängder el från att starta upp sina företag. Dessa företag jobbar ofta med att hitta klimatsmarta lösningar för framtiden. Centerpartiet vill att elnätet byggs ut i hela länet så att alla som bor och arbetar i Västerbotten kan utveckla och vara en del av den viktiga klimatomställningen.

VÄSTERBOTTEN SOM SPJUTSPETS

Centerpartiet tycker att det fungerar bra att både ta ansvar för miljö och klimat och samtidigt arbeta för att Västerbotten ska växa. Målen som ska uppnås för ett fossilfritt samhälle och målen för produktion av varor och tjänster behöver fungera tillsammans. Skogen ger inte bara underbara naturupplevelser, den är också viktig för klimatomställningen. Skogen skapar jobb och är grunden till att Sverige är ett rikt land.

Det är viktigt för Västerbotten att vi kan ta tillvara på skogens och naturens råvaror. På så sätt bidrar vi till klimatomställningen och kan skapa fler hållbara varor. Centerpartiets miljö- och klimatpolitik är en kombination av den enskilde personens ansvar att välja att göra bra saker för klimatet och ett ansvar för politiker i hela världen att besluta om bra lösningar för klimatet. Centerpartiet oroas av att diskussionen om skogsbruket ibland beskrivs som dåligt. Skogsbruket behövs för att Sverige ska lyckas med klimatomställningen. Staten har satt mål om skydd av biologisk mångfald. Med det menas att alla som äger skog behöver vara noga med att så många djur och växter som möjligt ska kunna leva i skogen. Det här gör att det kan bli svårt att avverka skog. Centerpartiet tycker att målen om biologisk mångfald inte ska hindra skogsbruket, eftersom brukandet av skog är viktigt för klimatsmarta lösningar. Målen behöver därför användas på ett ansvarsfullt sätt. Centerpartiet tycker att brukandet av skog som ger klimatsmarta lösningar och mer pengar till företag och människor behövs för klimatomställningen.

Centerpartiet jobbar för att Sverige ska ha frivillighet vid skydd av skog - något som redan finns i både Norge och Finland. Det innebär att man som skogsägare ska kunna välja mellan olika alternativ om man går med på att skogen man äger ska skyddas och inte avverkas. I dessa olika valmöjligheter ingår att skogsägaren ska ha betalt för att det blir begränsningar i möjligheterna att avverka.

I Västerbotten finns tre universitet; Umeå Universitet, Sveriges Lantbruksuniversitet och Luleå Tekniska Universitet. Vid alla tre universiteten och även inom företag görs det avancerad forskning inom miljö, klimatsmart energi och nya sätt att använda naturens råvaror. Detta är viktigt för att Västerbotten ska kunna ha den nyaste tekniken och bästa klimatlösningarna.

För Centerpartiet är det viktigt att så mycket som möjligt av de transporter som görs ska vara fossilfria. För att klara det behövs möjligheter att ladda eldrivna fordon i hela Västerbotten. Centerpartiet tycker att det borde finnas laddstolpar vid regionens lokaler. Det behövs för att regionens fordon ska kunna gå på el och för att privatpersoner som har elbil ska kunna ta bilen till sjukhuset. Centerpartiet tycker också att det behövs fler laddstolpar i inlandet.

Centerpartiet tycker att de som reparerar och bygger nya vägar och järnvägar ska ta större hänsyn till det rörliga djurlivet. I Västerbotten handlar det främst om rennäringen som kan påverkas negativt. Centerpartiet vill därför att övergångar och stängsel byggs för att både underlätta för de som håller renar och för att undvika olyckor.

CENTERPARTIET I VÄSTERBOTTEN VILL ATT:

- Staten ska ge pengar att bygga Norrbotniabanan i hela dess längd, Umeå-Luleå
- Det ska satsas på järnväg i Västerbotten. Tvärbanan, Inlandsbanan och testbanan
- Det ska gå att åka tåg mellan Jörn- Bastuträsk- Skellefteå-Bergsbyn- Skelleftehamn
- Det ska ställas högre krav för att garantera att bussar och tåg håller tiderna och att det finns fler avgångar inom kollektivtrafiken
- Det ska bli lättare för fler att resa med tåg
- Det ska finnas möjligheter för Bussgods att frakta kylvaror, till exempel mat
- Region Västerbotten ska ge pengar för infrastruktur utifrån var det mest behövs och gör mest nytta i hela länet
- Region Västerbotten tar upp det behov av underhåll som finns för allmänna och enskilda vägar och broar i nationella planer och länsplaner för transportinfrastruktur
- Det ska finnas ladd-infrastruktur i hela länet
- Alla i Västerbotten ska ha tillgång till snabbt bredband i hemmet och på arbetet
- Alla i Västerbotten ska ha tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet
- Region Västerbotten ska lägga mer pengar på forskning kring nya sätt att använda naturens råvaror, teknikutveckling och fossilfria fordonsbränslen
- Småskalig energiproduktion ska ha en plats i teknikutvecklingen
- Politiker nationellt gör en ny energiöverenskommelse
- Små- och medelstora företag i Västerbotten ska få stöd
- Närodlade råvaror ska prioriteras vid upphandling
- Upphandling ska säkerställa god kvalitet
- Region Västerbotten ska ge goda möjligheter till företag som utvecklar hållbara varor och tjänster som är bra för vårt klimat och vår miljö
- Region Västerbotten ska ge goda möjligheter till företag som kommer med förslag på bra lösningar för klimatomställningen
- Västerbotten ska ha bra möjligheter för kvinnor att starta och driva företag
- Skillnader i lön mellan kvinnor och män ska minska
- Det ska finnas kulturupplevelser i hela länet för alla åldersgrupper
- Det ska finnas många olika former av kultur att ta del av
- Region Västerbotten ska ge pengar och möjligheter till besöksnäringen för att de ska kunna växa och utvecklas
- Region Västerbotten ska samarbeta inom Norden och inom EU för att hitta lösningar på behov i hela länet
- Fler utbildningar ska finnas tillgängliga i Västerbotten
- Fler vuxen- och yrkeshögskole-utbildningar ska finnas i Västerbotten för att både Region Västerbotten och företag ska kunna anställa fler med rätt kunskaper
- De utlandsfödda som kommer till Västerbotten ska få bättre möjligheter. Att prata flera språk och att ha olika kulturell bakgrund är bra och det gör Västerbotten bättre
- Det ska gå att testa nya hållbara lösningar när det gäller planering, byggande, transporter och liknande i byar som vill vara försöksställen för detta
- Civilsamhället och föreningslivet ska få bättre villkor eftersom de är så viktiga för den regionala utvecklingen

DEMOKRATI OCH MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

I slutet av februari 2022 behövde den demokratiska världen stå enade och ingripa för att skydda mänskliga rättigheter i och med Rysslands invasion av Ukraina. Läget i Europa är allvarligt och oroande.

Demokratin och enskilda människors fri- och rättigheter måste ständigt försvaras. Centerpartiet vill att makt ska finnas så nära människor som möjligt. Tyvärr blir det allt vanligare med propaganda i digitala kanaler och annan media. Dessutom har fria medier i flera delar av världen drabbats av bestraffning och förtryck som försvårar arbetet och begränsar möjligheten att tala och skriva fritt. Centerpartiet vill öka tillgången till fri media för att vi ska ha en allsidig och oberoende rapportering i hela Sverige.

Tyvärr ser vi runt om i världen att det blivit vanligare att länder ger makten till färre personer, bakom detta ligger ofta nationalistiska idéer. Centerpartiet tycker att samarbete mellan länder är det bästa sättet att lösa gemensamma problem. Till exempel är det bättre för alla länder om det är enkelt att handla mellan länderna och samarbete är också viktigt för fred och säkerhet.

MIGRATION OCH INTEGRATION

Fler och fler människor i världen flyttar mellan länder, både för att söka skydd från krig, terror och förtryck, men också för arbete och studier. Centerpartiet har en politik som förenar ordning och reda med medmänsklighet och respekt för den enskilda människan.

För Centerpartiet är det helt omöjligt att ifrågasätta rätten att söka asyl. Det innebär att rätten att söka asyl inte kan rubbas. Centerpartiet arbetar för barns möjligheter att förenas med sina föräldrar. Centerpartiet tycker att pengar ska ges mer till de mest utsatta, såsom kvotflyktingar. Rätten till skydd är viktigare än snabb tillgång till alla välfärdsförmåner. Centerpartiet tycker att EU ska ta gemensamt ansvar och ha en jämnare fördelning av flyktingar över de olika länderna i EU.

Centerpartiet vill att det ska vara enkelt att komma till Sverige för att jobba, oavsett om man är låg- eller högutbildad. Sverige behöver människor från olika länder för att vi ska kunna växa. Centerpartiet vill bryta klyvningen av Sverige. Utanförskapet måste minska. Människor som är nya i Sverige behöver tidigt få möjlighet att jobba. Därför behöver vi höja kvaliteten på språkundervisningen och göra det enklare att få sitt första jobb i Sverige.

SVERIGES LIVSMEDELSFÖRSÖRJNING

Under året 2022 har vi sett lantbruk och många andra företagare som tvingats lägga ner sina företag på grund av de höga priserna på el, mat till djuren, gödsel för att kunna odla, men framför allt bränsle till fordon. Centerpartiet tycker att de höga bränslepriserna är ett problem. Människors vardag blir svårare att hantera, särskilt på landsbygden där avstånden är långa och bil/lastbil krävs för transporter av varor/tjänster och människor.

Vår svenska matproduktion håller högsta kvalitet då det kommer till hållbarhet, djurens mående, miljökrav och effektivitet. Produktionen av mat skapar jobb och företagande på landsbygden. Djur som betar ser också till att hålla landskapen öppna. På grund av de hårda djurskyddskraven och nu även höga priser på energi, kostar det mer att producera mat i Sverige än i många andra delar av EU. Svenska livsmedel konkurrerar mot mycket billigare produkter från andra EU-länder vilket gör att svensk matproduktion riskerar att läggas ner. Centerpartiet tycker att det är väldigt viktigt att vi har en bra matproduktion i Sverige. Den svenska produktionen kan – och ska – vara med och hjälpa till att uppnå FN:s globala Agenda 2030-mål¹. Det är en god möjlighet för Sverige som land med mat av hög kvalitet, säkerhet, djurskydd och hänsyn till miljön och klimatet.

---

¹ Läs mer om Agenda 2030 på lättläst svenska här: <https://www.globalamalen.se/globala-malen-pa-lattlast-svenska/>

ETT GOTT LIV I HELA VÄSTERBOTTEN

Om människor inte skulle bli sjuka lika ofta så skulle Region Västerbotten kunna bespara människor både lidande och pengar. Därför tycker Centerpartiet att folkhälsa är viktigt. Människor måste få bättre stöd att förebygga sjukdomar. Region Västerbotten behöver bli bättre på att förebygga sjukdomar eftersom det finns stora ojämlikheter i folkhälsan inom länet. På vissa ställen i Västerbotten mår man sämre och är sjukare än på andra ställen. Centerpartiet tycker att det är viktigt att människor får möjligheter att hålla sig friska, vart man än bor i Västerbotten. Därför är det viktigt att Region Västerbotten prioriterar förebyggande lösningar.

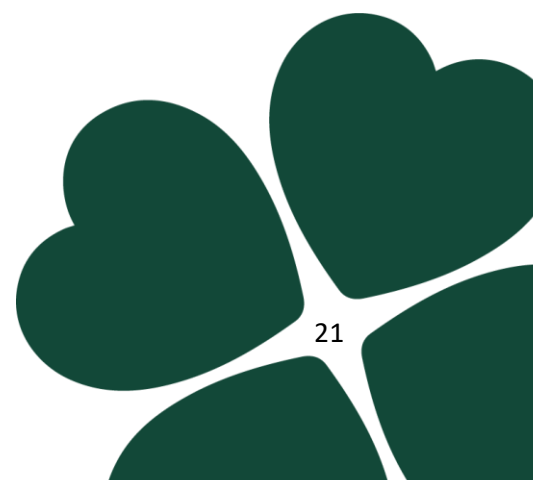
Det engagemang som finns inom kulturen, idrottsföreningar och folkbildning är både roligt och utvecklande för dem som deltar och samtidigt viktigt för samhället. Därför vill Centerpartiet att alla människor i hela länet ska få möjlighet att vara med och ta del av många olika former av kultur. Den samiska kulturen är viktig i Västerbotten och Centerpartiet tycker att Region Västerbotten ska prioritera samisk kultur mer.

Västerbotten har många små företag. Fler och fler företag startar upp arbeten kring klimatsmarta lösningar. Centerpartiet tycker att det är viktigt att Region Västerbotten tar tillvara den utveckling som finns och stöttar små- och mellanstora företag när de ska växa.

Trygghet ska finnas överallt i hela samhället. På alla orter i hela Västerbotten ska människor känna sig säkra och välkomna. För att människor ska kunna känna trygghet behöver Region Västerbottens kärnuppdrag fungera mycket bättre. Det handlar om möjligheten att få vård, att få träffa samma läkare eller sjuksköterska vid varje besök. Det handlar också om att företagen tar ansvar för en hållbar klimatomställning. Det behövs även forskning inom teknikområden som ger oss en trygg framtid. I människors vardag behövs ännu mer än detta för att känna trygghet och civilsamhället är därför en viktig del. Föreningslivet måste få bättre möjligheter och villkor och kulturen måste vara tillgänglig för alla.

Allt innehåll som du har läst om i denna Valplattform har påverkan på folkhälsan. Föreningsliv, kultur, arbetsmiljö, trygghet, jobb och utveckling har var sin del i ett framgångsrikt folkhälsoarbete i Region Västerbotten.

Centerpartiet i Region Västerbotten tycker att allt startar hos den enskilda individen och för att samhället ska fungera som bäst behöver beslut fattas så nära människor som möjligt.

För kännedom

Innehållet i denna Valplattform har tagits fram av Centerpartiets politiker i Region Västerbotten, i samarbete med Centerpartiets Distriktsstyrelse i Västerbotten. Förslaget till Valplattform har skickats till alla Centerpartiets kommunpolitiker i Västerbotten för synpunkter och ändringar.

Innehållet på sida 18 och 19 är nationellt beslutad politik.

Valplattformen godkändes vid Centerpartiets Distriktsstämma i Lycksele den 2 april 2022.

Syftet med valplattformen är följande:

- Ge underlag för Centerpartister (inte för aktiv spridning, inte kampanjmaterial)
- Ge besked i frågor som är viktiga för Västerbotten
- Kunskapsuppbyggnad
- Stöd för kandidater och valarbetare
- Underlag för kommunernas valprogram

Kontaktuppgifter

Kansli

Adress: Skolgatan 48, 903 27 Umeå

Epost: vasterbotten@centerpartiet.se

Mobil: 070-669 66 55

Facebook: [Centerpartiet Västerbotten](#)

Instagram: @cvasterbotten

FÖR VÄSTERBOTTENS BÄSTA

Vill du bli medlem i Centerpartiet?

Då kan du Swisha 150 kronor till 123 421 85 33. Skriv personnummer och mejladress. Varmt välkommen!

Centerpartiet

VÄSTERBOTTEN